I. ULUSLARARASI
ANADOLU UYGARLIKLARI
SEMPOZYUMU

ANADOLU'DA
KENTLEŞME VE KURUMSALLAŞMA

"Değişim ve Dönüşüm"



22 - 23 Ekim 2015

TÜRK TARİH KURUMU

MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

I. ULUSLARARARASI ANADOLU UYGARLIKLARI SEMPOZYUMU

PROGRAM

&

BİLDİRİ ÖZETLERİ

SEMPOZYUM HAKKINDA

Üzerinde yaşadığımız Anadolu, sahip olduğu jeo-politik konumundan dolayı bazen "kavşak", bazen "köprü" bazen de "Asya'nın Avrupa'ya uzanan ucu" gibi çeşitli açılardan tanımlanmaktadır. Kuşkusuz bu nitelemeler aynı zamanda Anadolu'nun derin kültürel ve tarihi birikimini de göstermektedir. Zira Anadolu belki de dünyada en çok uygarlığın kurulmasına ve yıkılmasına şahitlik etmiş bir coğrafyadır. Bu çok farklı uygarlıkların bıraktığı zengin tarihi ve kültürel miras farklı dillerde ve ülkelerde pek çok çalışmaya uzun zamandır konu olmaktadır. Anadolu tarihi ve kültürü üzerine yapılan yeni akademik çalışmaların dağınık tabiatı bunları bir araya getirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk tabiatı gereği en fazla da Türkiye'de hissedilmelidir. Anadolu uygarlıklarıyla ilişkilerimiz, bu uygarlıkların tarihi süreçte yarattıkları zengin mirasın sadece korunması değil, aynı zamanda bu derin mirasın katkılarıyla yaşadığımız topraklarda stratejik açıdan daha sağlıklı siyasi, sosyo-ekonomik ve kültürel kurumlar geliştirebilme, ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunabilme ve bu mirası geleceğe aktarabilme imkânımızdır.

Bu bağlamda, artık Anadolu tarihi üzerine yapılan son çalışmaların ve ilgili akademisyenlerin yeniden bir araya getirilmesinin zamanı gelmiştir. Bu sempozyum Anadolu'nun tarih öncesinden, Osmanlı Devleti'nin merkezi eyaletlerinden birisi olma sürecine uzanan geniş tarihi ve kültürel mirası üzerine yapılan yeni çalışmaları bir araya getirmeyi amaçlamaktadır. Bu geniş kronolojik çerçeve içerisinde, Tarih öncesi çağlarda başlayan kentleşme sürecini; Hattiler, Luwiler, Kaşgalar, Hurri/Mitanniler ve Asurlar gibi Hitit öncesi ve Hititlerin çağdaşı olan siyasal yapılanmaları; Anadolu'daki Hitit mirasını ve Hititler sonrası dönemin Geç Hitit Krallıklarını; Karyalılar, Likyalılar, Frigler ve Urartular gibi bölgesel güçleri; Anadolu'yu istila eden Kimmerler ve İskitleri; Yunanlılar, Lidyalılar ve Persler gibi Anadolu'nun yerli ve yabancı kültürlerini; Helenistik ve Roma dönemi Anadolu'sunun idari ve siyasi tarihini, Anadolu'da İran ve Roma dünyasının çatışma mirasını, Bizans'ı ayakta tutan en önemli enerji merkezi olma konumunu; Anadolu'da Bizans-İslam çatışmasını ve buna eklenen Selçuklu, Haçlı faktörünü, Moğol istilasıyla oluşan ara dönemdeki Beylikleri ve Anadolu'nun Osmanlı Devleti'nin merkezi eyaletlerinden birisi olma sürecini ele almayı amaçlamaktayız.

Sempozyum kapsamında, bu yılki ana temamız Anadolu'da Kentleşme ve Kurumsallaşma: Değişim ve Dönüşüm olarak belirlenmiştir.

I. ULUSLARARASI
ANADOLU UYGARLIKLARI SEMPOZYUMU

YÜRÜTME VE BİLİM KURULU

Prof. Dr. Refik TURAN	Türk Tarih Kurumu
Prof. Dr. Mansur HARMANDAR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Muzaffer DEMİR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ARSLAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Musa KADIOĞLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Turhan KAÇAR	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Levent KAYAPINAR	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. Emine ERDOĞAN ÖZÜNLÜ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Murat KEÇİŞ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Katılımcıların aşağıda belirtilen yazım kuralları doğrultusunda düzenleyecekleri tam metinleri, en geç 16 Kasım 2015 tarihine kadar anadoluuygarliklari15@gmail.com adresine göndermelerini gerekmektedir.

YAZIM KURALLARI

- Yazılar, A4 boyutunda MS Word uyumlu programda Trans Baskerville veya Times New Roman yazı karakterinde yazılmalıdır.
- Başlık, 12 punto, beyaz ve büyük harf olmalıdır. Başlık ortadan hizalı olmalıdır. Metinde ana ve ara başlıklar kullanılabilir. Ana başlıklar 10 punto, büyük harf ve koyu olarak sola dayalı; ara başlıklar 10 punto, koyu ve küçük harf yazılmalı sola dayalı olmalıdır. Başlıklar ve paragrafların arasında 6 nk aralık bırakılmalıdır.
- Yazar adı ve soyadı, ana başlığın altına 12nk aralık bıraktıktan sonra 10 punto, beyaz, büyük harf ve ortaya hizalı olarak yazılmalıdır. (*) işareti ile sayfanın altına unvan, adres ve e-posta bilgileri 8 punto olarak verilmelidir.
- Metin, 10 punto, iki yana dayalı olmalıdır. Üstten: 5,8 cm, Alttan: 5,8 cm, Sağdan: 4,5 cm, Soldan: 4,5 cm boşluk bırakılmalıdır. Satır arası 3 nk olmalıdır. Paragraf araları 6 nk, paragraf girintisi 0,8 cm olmalıdır.
- Üstbilgi-Altbilgi, makalenin bir nüshasında metin üstbilgi kısmında çift sayfaya yazarın adı ve soyadı; tek sayfaya makalenin anlamlı kısaltılmış hali büyük harfle, 8 punto yazılmalıdır. Diğer iki nüshada bu alanlar boş bırakılmalıdır. Üstbilgi: 4,45 cm, Altbilgi: 0 cm.
- Sayfa numaraları, makalenin ilk sayfasında görünmeyecek şekilde, üstbilgi içinde sağ ve sol üst kenara 8 punto olarak yerleştirilmelidir.
- Alıntılar, 5 satırı geçtiğinde paragraf girintisinden 1 cm içeriden başlatılmalı, tırnak içinde 1 punto küçük yazılmalıdır. 5 satırdan az olan alıntılar metin içerisinde italik olarak verilir. Vurgulanması gereken ifadeler de italik yapılır.
- Dipnotlar, 8 punto tek aralık yazılmalıdır. Hizalaması iki yana dayalı ve paragraf girintisi 0.5 cm olmalıdır. Dipnot ayıraç çizgisi olmamalıdır. Metin içindeki atıflar sayfa altına dipnot şeklinde 1'den başlayarak numaralandırılmalıdır. Bunun dışında metin içinde atıf yapılmamalıdır. Dipnotlarda kaynaklar verilirken, kitap ve dergi ismi italik olmalı, makale isimleri tırnak içerisinde düz olarak verilmelidir. Dipnotlarda, ilk geçtiği yerde kaynak künyesi tam olarak verilmeli, daha sonra a.g.e., a.g.m., veya a.g.t. gibi yazarın belirlediği kısaltmalarla yazılmalıdır. Bir yazarın birden fazla kitap ve makalesi kullanılıyorsa ikinci eserin ilk kullanımından sonra, yazarın soyadı, sonra kitap veya makalenin tam veya kısaltılmış adı verilmelidir. Çok yazarlı kaynakların ilk geçtiği yerde yazarların tümü yazılmalı, daha sonrakilerde kısaltarak verilmelidir.

Örnekler:

Makale: İsmail Hakkı Uzunçarşılı, "Osmanlılarda İlk Vezirlere Dair Mütalea", Belleten, c. III/sy. 9 [veya III/9] (1939), s. 101.

23 EKİM 2015

A Salonu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR

09:00-09:20	Prof. Dr. Mustafa ADAK	*Hellenistik Kentlerin Sosyal ve İdari Yapısı: Teos Örneği*
09:20-09:40	Yrd. Doç. Dr. Fikret ÖZCAN	*Kuzey Pisidia'da Askeri Yerleşmelerin Kentleşme Süreci: Üç Örnek*
09:40-10:00	Dr. Lutgarde VANDEPUT	*Settlement Development in Rural Areas from the Hellenistic Time to Late Antiquity: A Case Study from Pednelissos in Pisidia*
10:00-10:20	Yrd. Doç. Dr. Osman EMİR Fatih İNAN	*İmparator Nero'nun Kuzeydoğu Anadolu Politikası'nın Bölgenin Kentleşme Sürecindeki Yeri*
10:20-10:30	**Tartışma**	

B Salonu

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Oğuz TEKİN

09:00-09:20	Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK	*Laodikeia'nın Kentleşme Süreci*
09:20-09:40	Prof. Dr. Bilal SÖĞÜT	*Stratonikeia'nın Antik Dönemlerden Günümüze Yerleşim ve Kentleşme Sürecinin Genel Değerlendirmesi*
09:40-10:00	Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY	*Zeugma Lejyon Yerleşkesi*
10:00-10:20	Doç. Dr. Hamdi ŞAHİN	*Roma İmparatorluk Dönemi'nde Doğu Dağlık Kilikia Kentlerinin Demografisi*
10:20-10:30	**Tartışma**	

10:30-10:45 : Çay-Kahve Arası

nedenleri arasında askeri yerleşmelerin denetim altında tuttukları bölgenin zamanla kent *khora*'sına dâhil edilmesini, yol ve suyolları gibi kentin en gerekli alt yapısının iyileştirilmesini, mütevazı boyutlarda olsa da *agora* veya *forum* gibi kamusal alanlarda giderek *bouleuterion*, *tabernae* ve *stoa*'lar gibi yeni yapıların ve tiyatro gibi her kentte olması gereken yapıların inşa edilmesini, dolayısıyla kent için gerekli tüm kurum ve yapıların tesis edilmiş olmasını sayabiliriz. Diğer önemli neden ise kentlerin denetim altında tuttukları yerlerde belli sayıda insanın yaşamasına yetecek asgari şartları sağlayan orman, tatlı su gölü ve ovalık alan gibi doğal kaynakların bulunmasıdır. Geç Antik Dönem – Erken Doğu Roma Dönemi'nde bu kentlerin yerleşim açısından yeniden rağbet görmesi, MS VIII. yüzyıldan itibaren istikrarsız bir dönemin başlaması nedeniyledir. Kenti koruyan surların veya akropol kalelerinin yeniden güçlendirilmesi, daha önceden yapılmış kamusal yapıların savunma sistemine dâhil edilmesi bu döneme denk gelir: Kapıkaya'da kentin güney kısmı birbirine paralel duvarlarla savunma açısından güçlendirilmiş, Mallos'ta *akropolis* daha fazla insanın yaşayabileceği bir iskân yerine dönüştürülmüştür. Prostanna'da ise Mt. Viarus güney yamaçlarına ve dağ zirvesine yakın yerlere yeni müstahkem yapılar inşa edilmiştir. Prostanna akropolündeki kale ve kent çevresindeki diğer savunma yapıları MS IV. yüzyıldan itibaren geçici süreler için ve büyük askeri tehlike zamanlarında kullanılmış, kent günümüzdeki Eğirdir'e taşınmıştır. Prostanna'nın karşısında, Sarıidris Kasabası'na yakın kurulmuş Mallos'ta ise yerleşmenin MS XI. yüzyıla kadar terkedilmediği anlaşılmaktadır.

Settlement Development in Rural Areas from the Hellenistic Time to Late Antiquity: A Case Study from Pednelissos in Pisidia

Dr. Lutgarde VANDEPUT

The rural area around the city of Pednelissos in Pisidia (S.W. Turkey) was investigated using a mixture of survey methods and revealed densely spaced settlements of varying types. The remains can be dated from the Hellenistic period to the VII/VIIIth century A.D. and they vary from isolated farmsteads to large village-like settlements. Many of the sites remained in use for a long period of time and were altered to accommodate changing needs. The survey results revealed fluctuations between urban and rural habitation throughout time. Especially in Late Antiquity, the rural area was thriving. Some protective measures revealed a sense of insecurity, but settlement patterns did not change till the dramatic developments of the VII/VIIIth century A.D.

İmparator Nero'nun Kuzeydoğu Anadolu Politikası'nın Bölgenin Kentleşme Sürecindeki Yeri

Yrd. Doç. Dr. Osman EMİR & Fatih İNAN

Antikçağda Anadolu'nun en önemli bölgelerinden biri olarak karşımıza çıkan Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi, barındırdığı insan toplulukları ve bu toplulukların kendine has kültürleriyle diğer bölgelerden farklı bir karakter arz etmiştir. Tarihsel geçmişiyle de insanlık tarihinde oldukça önemli bir yere sahip olan bu bölge, jeopolitik ve stratejik konumuyla eskiçağlardan itibaren dönem dönem önemli görevler üstlenmiştir. Bölgenin zengin yer altı ve yer üstü kaynakları, önemli ticaret ve geçiş yolları, bölgeyi değerli kılan önemli unsurlar olmuştur. Aynı

şekilde Kafkaslara ve Uzak Doğu'ya uzanan alternatif yollara sahip olması, Karadeniz'in kuzeyinde bulunan liman kentleriyle de sürekli olarak bağlantı fırsatı vermiştir. Kayda değer bir insan kaynağına sahip olmasının yanı sıra, denizlerde üstünlüğü ele geçirmek adına yapılacak gemiler için de büyük bir kereste potansiyelinin mevcut olması, bölgenin değerini artıran diğer önemli faktörlerdir.

Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nin söz konusu potansiyelini Roma İmparatorları içerisinde ilk defa değerlendiren İmparator Nero olmuştur. Nitekim, Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi, Nero'nun doğu politikasının en önemli ayağını oluşturuyordu. Bu yüzden Nero, Roma İmparatorluk tahtına çıktıktan sonra, doğu politikası gereğince bölgede bir takım siyasi ve idari düzenlemeler yaptı. Nero'nun bölgede düzenlemeye gitmesindeki ilk amaç, Doğu'da giderek güçlenen Parthlara karşı bölgede güçlü askeri bir üs oluşturmaktı. Ancak Nero'nun bu politikasının arka planında, tüm Karadeniz havzasını kontrol altına alarak, Kuzeydoğu Anadolu kıyılarından Kafkas yolu ile Orta Asya ve Uzak Doğu'ya ulaşan yeni bir askeri ve ticari yol güzergâhı oluşturmak hedefi vardı. Bu başlıca amaç doğrultusunda Nero, Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'ni Uzak Doğu'ya ulaşmada ileri bir karakol olarak belirledi. İmparatorun bu doğu politikasını gerçekleştirmek için bölgede uygulamaya koyduğu askeri, siyasi ve ekonomik düzenlemeler, başta Trapezous (Trabzon) olmak üzere Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki kentlerin gelişmesine büyük katkı sağladı.

Bu çalışmada Nero'nun Kuzeydoğu Anadolu politikası, bu politikanın aktif hale gelmesi için bölgede yapılan siyasi ve idari düzenlemeler ve bu düzenlemelerin bölgenin kentleşme sürecine etkileri incelenecektir.